

KULTURA

Osam nominacija za »Cold Mountain«: Nicole Kidman i Jude Law

FILM – Objavljene nominacije za Zlatne globuse

LJUBAVNE PRIČE NA CIJENI

Osam nominacija filmu »Cold Mountain« Anthonyja Minghelle u konkurenciji drama i pet za »Lost in Translation« Sophie Coppole u konkurenciji mjuzikla ili komedije – glavne su odrednice ovogodišnjih prijedloga za Zlatne globuse koje dodjeljuje Udruženje stranih dopisnika Los Angelesa / U konkurenciji stranih filmova zasluženo izvrstan afganistanski film »Osama«

ZAGREB, 19. prosinca – Ljubav dominira Hollywoodom, barem sudeći po filmovima koji su izazvali najviše pozornosti i najbolje ocjene Udruženja stranih dopisnika u Los Angelesu na njihovoj upravo objavljenoj listi nominiranih filmova i televizijskih ostvarenja za Zlatne globuse.

Najviše nominacija u konkurenciji drama pripalo je filmu »Cold Mountain«, romantičnoj ljubavnoj priči smještenoj u ove godine vrlo popularnu filmsku temu, razdoblje Gradanskoga rata. Gorka, tužna i strasna priča o mladiću koji biva ranjen, a potom dezertira iz rata prelazeći dugi put do svoje voljene žene koja ga čeka, uporno i hrabro se odupirući svim nedaćama i tragedijama, preživljavajući i odrastajući u stilu Scarlett O'Hara od

razmažene bogatašice do odlučne mlade žene. Uz film, nominacije su dobili redatelj i scenarist Anthony Minghella, kojeg se sjećamo po sjajnom i mnogostruko Oscari-ma nagrađenom filmu »Engleski pacijent«, zatim Nicole Kidman i Jude Law za glavne mušku i žensku ulogu, izvršna Renee Zellweger za sporednu žensku ulogu te skladatelj Gabriel Yared i originalna pjesma »You Will Be My Ain True Love« koju izvodi Sting.

Jackson, Weir, Eastwood

U konkurenciji filmskih drama predloženi su također treći nastavak »Gospodara prstena – Povratak kralja« Petera Jacksona koji je začudo pokupio samo četiri nominacije (film, redatelj, glazba i originalna pjesma »Into the

West« Howarda Shorea), zatim »Gospodar i ratnik – Daleka strana svijeta« Petera Weira s tri nominacije (film, redatelj i Russell Crowe), »Mistična rijeka« Clint Eastwooda, o trojici prijatelja čiji se životi isprepliću u zločinu i tragedijama s pet nominacija (film, režija, scenarij Briana Helgelanda, Seann Penn za glavnu, a Tim Robbins za sporednu ulogu). Najveće je iznenađenje nominacija filma »Seabiscuit«, solidne, ali standardne melodrame prema istinitoj priči iz doba ekonomske krize o konju i džeokeju koji pronalazi sebe u tome poslu.

U konkurenciji mjuzikla ili komedije zasluženo je najbolje prošao film »Lost in Translation« Sophie Coppole s pet nominacija (film, režija i scenarij, glavna ženska uloga Scarlett Johansson i glavna muška uloga Bill Murray). Zanimljivo da je Sophia Coppola jedina redateljica komedije predložena i u konkurenciji redatelja, dok je Scarlett Johansson nominirana i za ulogu u filmu »Djevojka s bisernom naušnicom« i tako pretekla sve svoje starije i iskusnije kolege, posebno Nicole Kidman, koja je kandidirala s tri glavne uloge.

U konkurenciji komedija također su nominirani filmovi »Bend It Like Beckham«, zgodan, ali dvije godine stari britanski film o indijskoj djevojci koja je opsjednuta nogometom, zatim još jedna izvršna engleska komedija »Love Actually« Richarda Curtisa (predložen je i za scenarij), poznatog po režiji filma »Četiri vjenčanja i sprovod«. U najužu konkurenciju ušli su i animirani film »Po-traga za Nемом« te luckasti »Big Fish« Tima Burtona.

Nove mlade snage

Među glumicama dobro su prošle Cate Blanchett, ali ne za »Gospodara prstena«, nego za ulogu novinarku u »Veronica Guerin«, zatim nove

mlade snage koje nisu samo zgodne nego i darovite Charlize Teron u »Monstrumu«, Uma Thurman u prvom dijelu »Kill Billa« i Evan Rachel Wood za potresni lik teenagerice u filmu »Trinaestogodišnjakinja« (Holly Hunter imenovana je za epizodnu ulogu majke u istom filmu).

Sudeći prema nominacijama glumica u komediji, uz mladu Scarlett Johansson, ipak prevladavaju zrelije uloge koje su ostvarile Jamie Lee Curtis, Diane Keaton, Diane Lane i Helen Mirren.

Kod muških uloga ističu se pravi filmski junaci, ratnici i patnici Russell Crowe, Tom Cruise, Jude Law, Sean Penn i Ben Kingsley, dok su nominirani u komediji najrazličitiji likovi i glumci od manje poznatog Jacka Blacka, preko Johnnyja Deppa i Billa Boba Thorntona do iskusnih Billa Murraya i Jacka Nicholsona.

Posebno jaka je konkurencija filmova na jeziku koji nije engleski u kojoj su, uz europskog pobjednika, film »Good Bye Lenin« te francuski film »Monsieur Ibrahim« sa sjajnim Omarom Shariffom i kanadski »Invazija barbara«, također dva izvanredna ostvarenja, rusko remek djelo »Povratak« te sjajni, dirljivi, potresni »Osama«, prvi afganistanski film nakon oslobođenja od talibana.

U konkurenciji televizijskih serija, drama, komedija i filmova sve je više-manje poznato i ponavlja se iz godine u godinu uz dominaciju »24« i »Zapadnog krila« kod drama, a »Seks i grada« i »Will i Grace« kod komedija, dok je u konkurenciji mini serija ili filmova ove godine glavni favorit nedavno u dva nastavka prikazan film »Andeli u Americi« s također predloženima Meryl Streep i Alom Pacinom. Zlatni globusi će biti dodijeljeni 27. siječnja u Beverly Hilton Hotelu u Los Angelesu.

Branka Šömen

IZLOŽBE – Arheološka građa »Falosom protiv uroka« u Muzeju grada Zagreba

ANTIKA ODUŠEVljena PLODNOŠĆU

Prvo i cjelovito predstavljanje arheološke zbirke dr. Damira Kovača, numizmatičara, kolekcionara i liječnika / Radi se o zbirci od 160 antičkih falosa od zlata, srebra, bakra i stakla

ZAGREB, 19. prosinca – Neobičajena izložba arheološke građe »Falosom protiv uroka« otvorena je u četvrtak u Muzeju grada Zagreba. Radi se o zbirci od 160 antičkih falosa od zlata, srebra, bakra i stakla u vlasništvu dr. Damira Kovača. Predstavljani su privjesci, prstenčići i kipičići koji su imali magijsko značenje, prizivali sreću i plodnost te šttili od uroka i zlih sila. Dr. Damira Kovača na taj neobični hobi skupljanja amuleta ponukala je njegova numizmatička zbirka i novčići s prikazom falosa, izjavio je.

Izložba je privukla velik broj posjetitelja koji nisu krli svoje oduševljenje jedinstvenim postavom nalik peep-showu što ga je osmislio arhitekt Željko Kovačić. Izložbenu dvoranu ispunio je vitrinama, visokim postamentima nalik muškumu spolovilu koji su presvučeni rasteljivim materijalom.

Radi se o asocijacijama na kondome u boji, glatke, spiralne i rebraste. Na njima je u visini pogleda mali prorez kroz koji se vide predmeti postavljeni u vitrinama. Želimir Škoberne, arheolog i muzejski savjetnik MGZ, istaknuo je na otvorenju izložbe da je falicistička simbolika, ukorijenjena još u dalekoj pretpovijesti, bila uobičajena tema grčke i rimske umjetnosti i obrta. Predmeti seksualnog karaktera u zbirkama kolekcionara bili su izdjavani kao delikatni kuriozumi, nedostupni za proučavanje i samim stručnjacima. Predmeti spolnih obilježja smatrani su nepristojnima, opscenima i pornografskima, a takav ih tabu prati i danas.

Suvremenost se još nije oslobodila uvriježenih i nasljednih predrasuda i osjećaja odbojnosti prema takvim predmetima, pa ih zaobilaze i muzealci i posjeti-

telji. Stoga se Škoberne zalaže da se tvorevine s obilježjima spolnosti zatirane u prošlosti detabuiziraju i budu ravnopravne s drugim muzejskim eksponatima. Izložba pokazuje da je antički čovjek bio oduševljen fenomenom života, a ne opsjednut seksom.

Ravnatelj MGZ Vinko Ivčić naglasio je da je to prvo i cjelovito predstavljanje arheološke zbirke dr. Damira Kovača, numizmatičara, kolekcionara i liječnika. Istaknuo je da se tom izložbom ustanova uključuje u opći trend promjene dosadašnjeg negativnog i izopačenog stava prema toj vrsti izložaka. Dodao je da je zbirka vrijedna, te da bi je mnogi muzeji rado vidjeli u svojim izložbenim prostorima i imali u fundusima. Također je izrazio nadu da će izložba biti poticaj i drugim skupljačima da i oni svoje zbirke pokažu javnosti.

Vlasta Tolić

Gužva oko »vitrina« s falosima: Postav nalik peep-showu

Foto: Vjesnik/Ranko Marković

KNJIŽEVNOST – Predstavljen Katalog rukopisne ostavštine Miroslava Krležea i Zbornik radova s Okrugloga stola »Krleža 2001.«

DOSTUPNO KRLEŽINO NASLIJEĐE

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici predstavljen Katalog rukopisne ostavštine Miroslava Krležea, u kojemu je na 800-injak stranica popisana jedan dio pisane ostavštine književnika koji je snažno obilježio mnoge literarne naraštaje

ZAGREB, 19. prosinca – Točno 20 godina od smrti velikana hrvatske i srednjoeuropske književnosti Miroslava Krležea, 29. prosinca 2001., otvorena je rukopisna ostavština toga pisca, pohranjena prema oporučnoj volji samoga autora punih 20 godina od njegove smrti u 15 sanduka u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Dvije godine poslije u istome tome hramu pisane riječi, u petak, predstavljen je Katalog rukopisne ostavštine Miroslava Krležea, u kojemu je na 800-injak stranica popisana jedan dio pisane ostavštine književnika koji je snažno obilježio mnoge literarne naraštaje.

»Izradivši Katalog Krležine rukopisne ostavštine ispunili smo obveze iz darovnog ugovora što ga je NSK sklopila s dr. Krešimir Vranešićem, oporučenim nasljednikom Krležine rukopisne ostavštine«, istaknuo je u petak dr. Josip Stipanov, ravnatelj NSK, dodajući da će svi ti podaci tijekom nekoliko sljedećih mjeseci biti dostupni i putem Interneta.

O svojim sjećanjima na velikoga pisca govorio je njegov liječnik i bliski suradnik akademik Ivo Padovan, predsjednik HAZU. On je okupljene prijatelje i poštovatelje djela Miroslava Krležea podsjetio da je otac dr. Krešimira Vranešića, također liječnik, svojedobno sklonio Krleži u psihijatrijski sanatorij, čime ga je spasio od sigurne smrti.

Pozdravivši skup u ime ministra kulture dr. Antuna Vujića, njegova je zamjenica Biserka Cvjetičanin istaknula da je Krležina ostavština dragocjena za razumijevanje društvenih i političkih prilika jednoga vremena punoga prevrata, ali da njezina vrijednost vrijedi i danas i sutra.

O Krležinim posljednjim trenutcima govorio je Krešimir Vranešić, istaknuvši pritom da je Krleži u to vrijeme jedino istinski bilo stalo do vlastite pisane ostavštine.

»Sve stavke ugovora su ispunjene i sve je dostupno javnosti. Apeliram na sve imatelje dijelova pisane ostavštine pokojnog Miroslava Krležea, bilo pojedince bilo

ustanove, da ih predaju Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Na taj bi se način cjelokupna pisana ostavština Miroslava Krležea sačuvala na jednome mjestu, na kojem će svima, pod jednakim uvjetima, biti dostupna za proučavanje. Kako sadašnjim, tako i budućim generacijama. To je i bila Krležina želja«, izjavio je dr. Vranešić.

Voditelj Zbirke rukopisa i starih knjiga NSK mr. Ivan Kosić podsjetio je što se sve čuva u Krležinoj rukopisnoj ostavštini, a Zbornik radova »Krleža 2001.«, nastaloga kao plod Okrugloga stola pod nazivom »Krleža danas«, predstavio je Velimir Visko-vič, voditelj toga stola.

U predstavljanju je sudjelovao i Vlaho Božić, ravnatelj Leksikografskoga zavoda »Miroslav Krleža«. Izbor iz Krležinih tekstova čitao je dramski glumac Mladen Vasari, a na kraju svečanosti dr. Stipanov je uručio primjerce Kataloga i Zbornika zaslužnim ustanovama i pojedincima.

Sandra-Viktorija Antić

Iz filma »Posljednji samuraj«: Tom Cruise

MINISTARSTVO KULTURE – O najavama da će se to ministarstvo spojiti s nekim drugim

NEODGOVORAN ODNOS PREMA KULTURI

Ministar Vujić smatra da Ministarstvo kulture mora ostati zasebno jer bi njegovo spajanje s nekim drugim pokazalo da buduća vlast nema razumijevanja za kulturu

ZAGREB, 19. prosinca – Ministarstvo kulture mora ostati zasebno, jer je spajanje s bilo kojim drugim ministarstvom – prosvjete, znanosti, turizma ili okoliša – utopijski i neodgovoran odnos prema kulturi, rekao je u petak ministar kulture Antun Vujić, komentirajući najavu da bi se to ministarstvo moglo spojiti s nekim drugim.

Spajanje ministarstva kulture s nekim drugim pokazalo bi da buduća vlast nema razumijevanja za kulturu, odnosno izgrađeni sustav iz kojeg proizlazi i organizirana društvena skrb za arhive, knjižnice, muzeje, galerije, kulturnu industriju

– sve na čemu je u proteklu četverogodišnjem mandatu radilo Ministarstvo kulture, istaknuo je Vujić na zadnjem sastanku s novinari-ma.

Dodao je kako važnost Ministarstva kulture kao zasebna resora treba poduprijeti pogotovo danas u procesu globalizacije kad se kulturom štite kulturne različitosti i čuva kulturni identitet. Vujić je rekao da je to pokazala i konferencija u Opatiji, okupivši sedamdeset ministara kulture, oko 140 izaslanstava, i na kojoj je donesena Deklaracija o zaštiti kulturnih raznolikosti.

Kao primjere razvijenih

europskih zemalja, koje su nedavno utemeljile ministarstva kulture, naveo je Ni-zozemsku i Veliku Britaniju.

Na novinarski upit o primanju novih zaposlenika ministar je odgovorio da su u Ministarstvo primljeni samo vježbenici čije primanje ne smatra političkim pitanjem. Glede stanja u kulturnim vijećima, odnosno prestanka mandata pojedini-m članovima, ministar je kazao kako mandat nikomu nije bio skraćen, rekavši kako su ta vijeća slika kulturnog pluralizma jer su u njima ljudi različitih političkih svjetonazora.

Ministar kulture u ime

Vlade i glavni tajnik Hrvatskog sindikata djelatnika u kulturi Ferdo Boban potpisali su u petak granski kolektivni ugovor za zaposlenike u kulturnim ustanovama, za koje se plaće izdvajaju iz državnog proračuna. Boban je zahvalio ministru na vrlo dobroj suradnji, rekavši da je plod te suradnje i potpisivanje ovog ugovora koji se odnosi na specifičan rad kazališnih djelatnika te im se tako pokušavaju podmiriti životne potrebe.

Ministar Vujić je kazao da je državna uprava ipak trebala imati više razumijevanja u plaćanju kulturnih djelatnika koji su na državnom proračunu. (Hina)

Autor i njegov oporučeni nasljednik: Miroslav Krleža i Krešimir Vranešić

Foto: Vjesnik/Ratko Mavar

